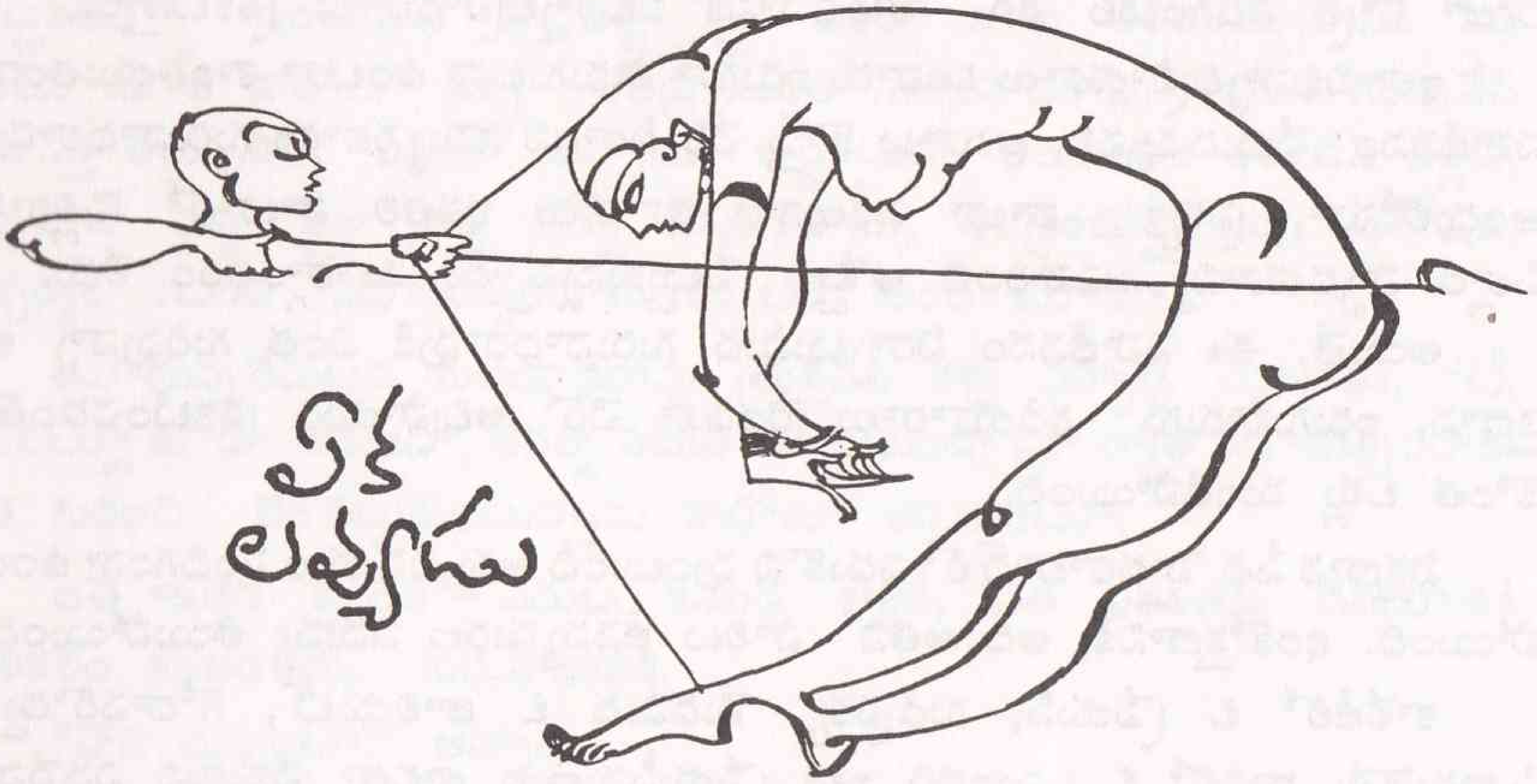

"పది" అంది వకీలుగారింటి గడియారం.

"కాదుస్మీ" అంది పక్క వాటాలో మేష్టరుగారి గడియారం.

☆ ☆ ☆

ఆ రాత్రి పది గంటల వేళ ఈ విధంగా, పది అయిందని రైల్వే గడియారాలూ, కాలేదని రేడియో గడియారాలూ అభిప్రాయపడుతున్నాయి. పురోగమనం అంటే మరీ ఇదయ్యే చిల్లర గడియారాలు గంట క్రితమే పది కొట్టేసి, పన్నెండవడానికి సిద్ధంగా వున్నాయి.

షికారుకెళ్తానని చెప్పి రెండో ఆట సినిమా చూసి వచ్చిన పురుష పుంగవులు, కలత నిదురలో లేచి తలుపు తెరిచిన నెలతల నునులేత బుగ్గల పౌడరు పొరమీద తేలిగ్గా చిటికవేసి, 'ఏడున్నర'కే పడుకున్నావేం, తలనొప్పిగా ఉందా' అని కుశలం అడుగుతూ బుకాయించి తమకు ఆకలి లేని వైనాన్ని వెల్లడించి, పునరుద్ఘాటించి హడావుడిగా నిద్ర నటిస్తున్నారు.

గోదావరీ తీరాన సీరియల్ విరహగీతాలాపనతో సహా బాధ పడిపడి, మిగతాది బోంచేశాక అని స్థిమితపడి, ఆ వేళకే ఇల్లు చేరిన రోమియోలు పొంగి పొరలే వేదననీ, అమ్మ పెట్టే చివాట్లనీ, ఎదురుగుండా కంచంలో ఉన్న పాడి మెతుకుల్ని కలిపి దిగమింగుతున్నారు.

☆ ☆ ☆

'పది' అంది వకీలు సుబ్బారావుగారి గడియారం.

"సరిగ్గా ఈపాటికి సీత హైదరాబాద్‌లో పడుకోబోతూ వుంటుంది" అనుకున్నాడు – సీత దైనందనీయం కంఠతాపట్టిన గురునాథరావు.

"ఇందాక కాదు. ఇప్పుడే పది అయింది" అంది గురునాథరావు పడుకున్న గదిలో గడియారం, చేతనైనంత గంభీరంగా. 'హు' అనుకున్నాడు గురునాథరావు గట్టిగా.

పక్కవాటాలో ప్లీడరు సుబ్బారావుగారికి ఇక్కడ గురునాథం తండ్రి రామనాథం గారికి అభిప్రాయ భేదాలున్నాయి. కాబట్టి స్వామిభక్తిగల వారి వారి గడియారాలూ, రోజూ రాత్రి పదిగంటల వేళ లాంఛనానికి విభిన్నాభిప్రాయాలు ప్రకటిస్తాయి.

ఇలా విభిన్నాభిప్రాయాలు గలవారు ఇరుగూ పొరుగులుగా ఉంటూ శాంతియుతంగా సహజీవనం చేయవచ్చునని, ఆమాట కొస్తే చేసి తీరాలని నమ్మినవాడు గురునాథరావు. అందులోనూ, ప్రక్క వాటా వకీలుగారి కూతురు ఇవతలి వాటాలో పెళ్లికాని పిల్లాడి హృదయాన్ని అపహరించి అట్టే పెట్టుకున్నప్పుడు మార్గాంతరం లేదు.

అయితే, ఈ సహజీవనం ఏర్పాటుమీద గురునాథరావుకి ఎంత గురివున్నా ఆ క్షణాన, ఇరుగుపొరుగు గడియారాలు రెండూ చెరో అభిప్రాయం ప్రకటించడంతో కొంత ఒళ్లు మండిపోయింది.

ఏక్షణాన సీత హైదరాబాద్‌లో పడుకొని వుంటుందీ అన్న విషయం సందిగ్ధంగా ఉండిపోయింది. ఇంకోక్షణానికి, అది అతని పాలిట జీవన్మరణ సమస్య అయిపోయింది.

కాలేజీలో ఓ ప్రేయసి, గుడిప్రక్క మేడమీద ఓ జూలియట్, గోదావరొడ్డుకి షికారుకెళ్ళే దారిలో ఓ సుందరి ఇలా ప్రేయసీమణుల జాబితా వేసుకుని ఎవరేనా ఊరువెళితే తాత్కాలికంగా ఆ ఖాళీ భర్తీ చేయడానికి విడిగా 'స్టాండ్ బై' (ప్రత్యామ్నాయ ప్రేయసీమణులు)ల జాబితా హమేషా సిద్ధంగా ఉంచుకుని, ప్రొఫేషనరీ జూలియట్ల లిస్టు వేరే తయారుచేసుకున్న వాళ్లకి ఈ "ఏకలవ్య"డి కష్టాలు బోధపడవు.

అవకాశవాది అభిప్రాయాలలా, క్షణానికో ప్రేయసిని మార్చుకునే వీళ్లకి ఈ సమస్య, బొత్తిగా అమావాస్యలా రూపరేఖా రహితంగానూ, పిరికివాడి అభిప్రాయంలా అయోమయంగానూ, ఎన్నికల వాగ్దానంలా అసంగతంగానూ కనబడుతుంది.

హైదరాబాద్‌లో ఒక సీత ఎన్నిగంటలకి నిద్రపోతే ఏమొచ్చె అని హేళన చేసి తేలిగ్గా కొట్టిపారేస్తారు వాళ్లు.

కాని గురునాథరావు నికార్సయిన "ఏకలవ్యుడు". సీతని చూశాడు, ప్రేమించాడు. ఇంకెవరినీ చూడలేదు. చూసినా ప్రేమించలేదు.

'సీతే నా జీవితం' అనుకున్నాడు.

'సీతా నా జీవిత గీతా' అని తరువాత ఓ ప్రేమ గీతం వ్రాశాడు. బాగుండలేదంది సీత. సరేనని చింపేశాడు గురునాథం.

ఆ తరువాత ఎన్నాళ్లయినా అతడు సీతనే ప్రేమించసాగాడు (పాటలు వ్రాయకుండా). కాలేజీలో చాలా మంది అతన్ని లోకువకట్టి, 'ఏకలవ్యుడు' (ఒకే ప్రేయసి గలవాడు) అని పేరు పెట్టారు.

అయినా గురునాథరావు ఈ వ్రతం ఉల్లంఘనకి వడికట్టలేదు. అందులో కొన్నాళ్లాయి, సీత, పక్కవాటా అమ్మాయి అయింది.

సీత కాఫీ తాగడం ఆలస్యం అయితే, ఆ సంగతి తెలియకపోయినా, ఇవతలి వాటాలో గురునాథరావుకి ఠకీమని తలనొప్పి వచ్చేది. అతనికి తలనొప్పి వచ్చిన తక్షణం సీత కాఫీ తాగేసేది, తెలియకుండానే.

అందువల్ల, సీత హైదరాబాద్‌లో ఆ రాత్రి ఏ పదిగంటలకి పడుకుని వుంటుందన్న విషయం తెగని సమస్య అయిపోయింది. ఇండియన్ స్టాండర్డ్ టైమ్ తెలిస్తే బాగుండుననిపించింది.

అందువల్ల ఆ రాత్రి పదిన్నర ప్రాంతాల్లో ఎవరో హఠాత్తుగా దబదబ తలుపు కొట్టడంతో "ఇంటియన్ స్టాండర్డ్ టైం ఎంతో నాకు తెలియజెప్పడానికి సీత పంపిన దూత కాబోలు" అన్న అభిప్రాయంతో గురునాథరావు చెంగున గంతువేసి పరుగెత్తి తలుపుతీసి, "ఎంత?" అన్నాడు అర్జెంటుగా. తలుపవతల నిలబడిన నల్లటి, సన్నపాటి చిన్న సైజు శాల్తీ బోల్డు సిగ్గుపడిపోయి, తలక్రిందులైపోయి, సంతోషం, ఆశ్చర్యం నటించి "మూడున్నరచాలు ఇప్పటికి" అంది టూకీగా.

మూడున్నరేమిటని గురునాథరావు త్రుళ్లిపడి కళ్లు విప్పార్చి చూశాడు, "టీ, సిగరెట్లూ కూడా లేకుండా, లేవన్న సంగతి తెలియకుండా ఇలా రాత్రి మూడున్నరదాకా సీత గురించి బెంగెట్టుకుంటున్నాను కాబోలు" అనుకుంటూ.

ఐతే ఉత్తర క్షణంలో ఎదుట కనబడ్డ శాల్తీకీ, సీత పంపతగు దేవదూతకీ పోలికలేం కనబడలేదు గురునాథానికి.

"హరి నువ్వట్రా!" అన్నాడు.

"కాదు మరీ, పూర్తిగా నేనే, కేవలం నేనే!" అన్నాడు తుకారాం వినమ్ర భావంతో, మందంగా హసిస్తూ.

గురునాథం గబుక్కున తలుపు గడియ వేసేయబోయాడు. కాని దూరదృష్టిగల తుకారాం అప్పటికే తలుపివతల ఓ కాలు పెట్టేశాడు.

"మూడున్నర కాకపోతే రెండున్నర చాలులే" అన్నాడు.

"అణన్నర కూడా ఇవ్వను" అన్నాడు గురునాథం.

"నువ్వేగా, ఎంత కావాలని మహా భోజరాజు పోజులో అడిగావు! పోనీ అణాయేనా ఇయ్యి, టీ తాగిపోతాను" అన్నాడు తుకారాం, గురునాథరావు జేబులో సిగరెట్లు తీసుకుంటూ.

"దమ్మిడీ కూడా ఇవ్వను... నే నడిగింది టైమెంత అని."

"బ్రదర్! నీ ఎడం గుండెలో హార్టేమయింది? ఇంత కర్కశంగా మాట్లాడుతున్నావే! నీ హృదయం ఏమయిపోయిందీ అంట" అన్నాడు తుకారాం విస్తుపోయి.

"నా హార్టిక్కడ లేదోయ్. హైదరాబాద్ వెళ్లింది" అన్నాడు గురునాథం విరాగ్గా.

"ఓస్ ఇంతే కదా! మళ్లా ఎల్లుండి సోమవారం పొద్దున్నే ఇక్కడ సిద్ధం అవుతుందిగా. అప్పుడు నచ్చచెబుదుగానిలే. ఇప్పుడు అడిన మాట తప్పకు. నా సత్యవంతుడివిగాదూ... నా హరిశ్చంద్రుడివిగాదూ!"

"అట్టె అట్టె... సీత పది రోజులదాకా రానంది గదా ఎల్లుండే వస్తుందని ఎవరు చెప్పారు?"

"తుకారాం న్యూస్ సర్వీసెస్ వారు సరియైన సమాచారాన్ని సరసమైన ధరలకే విక్రయించెదరు" అన్నాడు తుకారాం.

"అక్షర లక్షలిచ్చేస్తాను. త్వరగా చెప్పుబాబూ."

"అబ్బే, మాట కణా, లేక అరు పైసాలు ఇస్తే చాలు. వెళ్లి దోసెడణాకాసులు పట్రా. ఒక్కోటీ వేద్దుగాని" అన్నాడు తుకారాం.

☆ ☆ ☆

పైవిధంగా పావలక్కువ మూడు రూపాయలు పెట్టి గురునాథరావు కొనుక్కున్న సమాచారం సారాంశం- మూడోనాటి కల్లా సీత హైదరాబాద్ నుండి తిరిగి రాబోతున్నదని.

"ఏం, ఢిల్లీ వెళ్లదా మరి? కొంపదీసి..." అన్నాడు గురునాథరావు.

"రైట్. సరి, కరెక్టండి. అక్షరాల నిజమండి. మీ కాబోయిన మామగారు అవాలనుకొన్న మినిస్టరు అవటం లేదండి."

గురునాథరావు ఉలిక్కిపడ్డాడు. "నీ వెనకాల చీకటినిండా వేలాది శ్రోతలు, క్యూలో నిల్చున్నారేవిట్రా? ఎవడువాడు?" అన్నాడు కంగారుగా.

"ష్! అప్పుడే కాదు, ఆగండి" అన్నాడు తుకారాం, చీకట్లోకి అభినయిస్తూ. ఆ అశరీరవాణి ఆగింది.

"మాటాడవేంరా" అన్నాడు గురునాథరావు ఉరుముతూ.

"... అదేనండి. మీరనుకున్నట్టే... మీ మామగారికి మినిస్టరు ఛాన్సు రాదుటండీ... అందుకేమో, ఢిల్లీ ఇంకెందుకని..."

"ఛస్, నోర్ముయ్యండి. మిమ్మల్ని కాదు, నన్నూ వాడు అడిగింది" అన్నాడు తుకారాం గట్టిగా. అశరీరవాణి మళ్లీ ఆగిపోయింది.

"ఎవరు వారు?" అన్నాడు గురునాథరావు.

"వారి పేరు టెలిపతిరావుగారులే. పొలిటికల్ ఎక్స్‌పర్ట్. తుకారాం న్యూస్ ఏజన్సీడైరెక్టరు... ఔనుగాని నేను అర్జంటుగా ఓ పనిమీద వచ్చాను, విను."

"నా దగ్గర ఇంక డబ్బు లేదు. ఉన్నా ఇవ్వను."

"పోనీ వద్దులే. నే వెళ్లలోగా నీ మనసు కరిగి నీరై పోకపోతే ఇవ్వద్దులే. అవునుగానీ, నాక్కొంచెం షోగ్గా సంతకం పెట్టడం నేర్పగలవూ?" అన్నాడు తుకారాం.

"ఏం గిరాకీ, చెక్కుబుక్కు దొరికిందా?"

"ఇంకా లేదు. రేపణ్ణించి దారుణంగా డబ్బొచ్చేస్తోంది. న్యూస్సర్వీస్ పెట్టాం గదామరి... దానికోసం అని చెక్కులమీద సంతకం నేర్చుకోవద్దూ?! అది మంచి దర్జాగా, ఎవరికీ అర్థం కాకుండా, మళ్లీ నేను ఎప్పుడూ ఒక్కలాగే పెట్టడానికి వీలుగా ఉండాలి."

"అబ్బ, ఊహ బావుర్ది కాని, శిద్దరొస్తార్ది, పోయి పడుకుల్టారా, నీ సల్తకాల బాట దేవుళెరుగు" అన్నాడు గురునాథరావు బద్ధకంగా ఆవులిస్తూ.

'పదమూడు' అంది తలుపవతలి అశరీరవాణి.

"అబ్బబ్బ! అవి పేగులుకావు సార్" అన్నాడు తుకారాం విసుగ్గా.

"ఎవర్రా అది? ఏమిట్రా కథ?... ఇట్రమ్మను."

తుకారాం కొంచెం సిగ్గు నటించి, చీకట్లో శాస్త్రిని వెలుగులోనికి లాగాడు.

"వీరి పేరు ఒలిపతిరావుగారు. అవలిస్తే పేగుల్లెక్కెడతారు."
"ఎందుకూ? జబ్బా? హాబీనా?" అన్నాడు గురునాథరావు.
"కాదు, వృత్తి. పొలిటికల్ ఎక్స్‌పర్ట్ దగ్గిర వుండాల్సిన విద్య అదేగదా?"
"ఆ, ఐతే ఇప్పుడు నాకు పదమూడు పేగులున్నాయంటారా సార్?" అన్నాడు గురునాథరావు సగౌరవంగా.
"ఆయన బొంద! ఆయన అభిప్రాయాలకేంలే. అసలాయనికి తెలీదు. అవలిస్తే పేగుల్లెక్కెట్టొచ్చునని. ఎవరో చెప్పార్ట. ఈయనేమో రొమ్మెముకలు చూసి పేగులనుకుంటాడు. ఒరేయ్... మెడ మీద మిడత పడ్డట్టు అలా చూడకు. నేనేదో తన్ని తిడుతున్నాననుకుంటాడు. చెవుడులే..." అన్నాడు తుకారాం సాదాగా.
ఒలిపతిరావు ఎలక్షన్స్‌లో గెలిచినవాడిలా వినమ్రభావంతో మందహాసం చేసి గురునాథరావుకి నమస్కరించాడు. "నామీద అభిమానం కొద్దీ వారలా నన్ను ఘనంగా ఎన్నిక చేస్తున్నారు, నమ్మండి. తుకారాం న్యూస్ సర్వీసు అయిడియా అయనదే; కంపెనీ నాదిలెండి. హిహీ" అన్నాడు.
గురునాథరావు వీధిలోకి దృష్టిసారించి, "ఎవరండి" అన్నాడు హఠాత్తుగా. తుకారాం వెనక్కి తిరిగాడు కుతూహలం కొద్దీ.
రాజకీయ హంతకుడు సాటి నాయకుడిని కూలద్రోసే ఒడుపుతో, సుతారంగా, సున్నితంగా, మృదువుగా గురునాథరావు తుకారాంని గుమ్మం అవతలకి నెట్టేసి గబుక్కున తలుపు వేసి గడియపెట్టి ఆవలించి "హారా" అనుకుని, మంచంమీద పడుకుని సీతగురించి బెంగెట్టుకుంటూ నిద్రపోయాడు.
గడియారం మళ్లీ గంటలు కొడుతూ ఉండగా, వీధి తలుపు చప్పుడైంది.
గురునాథరావుకి మెలకువ వచ్చింది కాని, తలుపు కొట్టేది తుకారాముడే నన్న నమ్మకంతో కళ్లుమూసుకు పడుకున్నాడు.
అందుకని వాళ్ల నాన్నగారు లేచివెళ్లి తలుపు తీస్తూనే, "అరె! మీరా? ఎప్పుడు రావడం?" అన్నారు.
"డిసెంబరు ఇరవయ్యో తారీఖు పొద్దున్న. నాలుగు నెల్లాయి గుమ్మంలో నించుని తలుపు కొడుతున్నాం" అన్నారు సుబ్బారావుగారు గంభీరంగా.
"ఓరి బాబో! మినిస్టరైపోయినట్టే మాటాడుతున్నారే, బావగారు!" అన్నారు రామనాథంగారు.
"ఏవిటి కథ? ఠకీమని జవాబిచ్చాశారే! ఇంక్రిమెంటుగినా తగిలిందా కొంపదీసి?" అని ఆశ్చర్యాన్ని అభినయించారు సుబ్బారావుగారు.
"ఇంకా అలాంటి ఉత్పాతం ఏదీ సంభవించలేదు గాని, మీరు పెద్దసైజు లీడరు అయేలోగానే మా టీచర్లకి జీతాలు పెరగడం మటుకు ఖాయం లెండి.... కావలిస్తే రాసిస్తా" అన్నారు రామనాథంగారు ఫెళఫెళ నవ్వుతూ.
"అలా జరిగితే నేను మంత్రి అయిన తక్షణం అవన్నీ రద్దు చేయించేస్తాను. ఆ యింక్రిమెంట్లేవో నా చేతిమీదగానే రావాలి."
"మరే, 'లేదు పొమ్మనడానికి కోడలెవర్తె' అందిట వెనకటికో అత్తగారు."
దానికి ఠకీమని జవాబేం చెప్పాలో లాయరుగారికి తట్టలేదు.

రాగాలాపనలో పైషడ్జమం దాటిపోయి అక్కడేం చెయ్యాలో తోచక, నిలవలేక అవస్థపడే జూనియర్ గాయకుడిలా గింజుకోసాగాడు.

అంతవరకూ మాటాడకుండా, అలా మరచెంబూ సంచీ పట్టుకుని నిలబడ్డ సీత తక్షణమే "నాన్నా, నిద్దరొస్తోంది, ఇంట్లోకెడదామా ఇంక" అంది.

"అయ్యో రాతా! నీ సంగతే మర్చిపోయాను! నా కబుర్లో నేనూను! పదమ్మ పద, తాళం తియ్యి" అన్నాడు లాయరుగారు మహా సంతోషపడిపోయి మళ్లీ లేచి.

క్లిష్టపరిస్థితులు వచ్చినప్పుడల్లా సీత ఆయన్ని ఇలాగే ఆదుకుంటుంది.

ఆయనకి కేసులు గెలవడం బోలెడు సరదా. కాని, గెలవడానికి కోర్టు కెళ్లినా కేసులు దొరకవు. ఇంకెందుకని వెళ్లడమూ అని మానేశాడు. అందుకని ఇంట్లోనే కూతురితోనూ, ఇరుగు పొరుగులతోనూ సూటిపోటి మాటల పోరాటాలు పెట్టుకుని, ఎదుటి మనిషి నోరు మూయించినప్పుడల్లా 'కేసు పోయింది' అని నవ్వేసి మురిసిపోయే అల్పసంతోషి. ఈ తరహా కేసులు ఆయన తరచు గెలుస్తూనే వుంటాడు. ఓడేది సాధారణంగా పక్కవాటాలో మేష్టరిగారి దగ్గరే. అసలు మేష్టర్లు ఈదురోమంటూ, దిగులుగా, ఎప్పుడు బతికావు అంటే వీణ్నార్థం అయిందన్నట్టుగా వుండాలని ఆయన భావం. కథలు చదివి, చదివి అది మనసులో ఖరారు చేసుకున్నాడు. రామనాథంగారు టెంగు రంగామంటూ ఉండటం, మాటకు మాట బదులు చెప్పగలగడం ఎలా సాధ్యమో ఆయనకి బోధపడలేదు.

అసలు లాయరు సుబ్బారావుగారు ఆ ఇంట్లో అద్దెకు దిగిన కొద్దిరోజులకే, చనువుపేరిట అలుసు తీసుకుని, ఓరోజు పొద్దుటే "హా టీచర్స్! పూర్ క్రీచర్స్" అనేశారు. ఆ తరువాత "మీ జీతాలు దారుణం. ఎలా బతుకుతున్నారోగాని" అన్నాడు.

"అదేనండి పెద్ద మిస్టరీ... అయితే ఒక్క విషయం గమనించారూ? మా జాతికి ఈనెల కాపోతే పై నెలైనా వంద కాబోతే యాభయ్యేనా చేతికందడం గారంటీ అండి" అన్నాడు, మేష్టరు రామనాథంగారు నవ్వుతూ.

దానికి ఠకీమని కాదుగదా, ఇంకో నిముషం తిరిగినా కూడా సుబ్బారావుగారికి జవాబు తోచలేదు.

'కేసు పోయింది', అని రామనాథంగారు అనబోతూ ఉండగా, "నాన్నోయ్, కాఫీ" అని కేకపెట్టింది సీత వంటింట్లోంచి.

ఒక్క అంగలో వంటింట్లో పడ్డాడు సుబ్బారావుగారు 'హమ్మయ్య!' అనుకొని.

'అబ్బ! ఎంత వేడి... నాన్నా! నీకిపుడు మేష్టరంటే బాగా ఒళ్లు మండుతూందికదూ' అంది సీత నవ్వుతూ.

"ఔనమ్మా, మరీ పొగరుగా మాటాడతాడు. అసలు మందే తప్పు. ఈ మధ్యతరగతి వాళ్లకి చనువిస్తే నెత్తికెక్కిపోతారు" అన్నాడు సుబ్బారావుగారు. అంటూనే ఆయనకి బ్రహ్మాండమైన ఊహ పోయింది. కూతురి మాటలు పొంతం వినకుండానే, మళ్లీ ఉమ్మడి సావిట్లోకి వెళ్లాడు.

"అప్పుడే కాఫీ తాగేశారాండీ" అన్నాడు రామనాథంగారు. ఆయన కొత్తలో కొన్నాళ్లు లాయరుగారి దొంగ దెబ్బలు తెలిసినా సహిస్తూ వచ్చాడు గానీ ఆయన తనని వాజమ్మకింద జమకడుతూన్నట్లు పసిగట్టి, పొట్టేలులా పుంజుకున్నాడు.

"ఏమి కాఫీలోనండీ! దండగ ఖర్చు! సామెత చెప్పినట్టుగా మనందరికీ తాహతు మించిన గుణాలు అబ్బాయి" అన్నాడు సుబ్బారావుగారు.

"కాఫీకే అలా అంటే ఎలాగండి? ఆ మాత్రం తాహతూ లేదనుకుంటే ఈ తాపత్రయాలెందుకంట?"

"దొరికింది ఛాన్సు" అనుకున్నాడు సుబ్బారావుగారు. అనుకుని దాడికి ఉపక్రమించాడు.

"ఏమిటండీ సార్, మన తాహతు ఏమిటంట? అసలు మన తల్లిదండ్రులకి పొరబాటున కాస్త దూరదృష్టి ఉండబట్టే ఏదో నాలుగక్షరమ్ముక్కలు నేర్పించారు. సరిపోయింది. ఇవాళ కాఫీ తాగుతున్నాం. లేకపోతే ఈనాడు మనం జెటకాబండి తోలుకు బతకాల్సినవాళ్లమేగా... అహఁ సంగతి చెబుతున్నా, ఔనంటారా కాదంటారా?" అన్నారు సుబ్బారావుగారు ధాటీగా. దెబ్బకి చచ్చాడు అనుకున్నాడాయన కుర్రాడి ఆనందంతో.

"ఖచ్చితంగా కాదంటానండి. మీ వాళ్ల సంగతేమో నాకు తెలీదుగాని, మా పెద్దలకి దూరదృష్టి లేకపోవడం ఎన్నడూ జరగదు. ఒకవేళ వాళ్లకి ఆ దృష్టిలేక, నేనివాళ జెటకా తోలుకోవలసివచ్చినా అందుకేం దిగులుపడను. ఝాంమని జెటకా తోలుకు బతుకుతాను. ఔనంటారా కాదంటారా?" అన్నారు రామనాథంగారు.

"నాన్నోయ్! కాఫీ చల్లారిపోతుంది. తొరగా రా" అంది తలుపవతలే ఉన్న సీత.

"వచ్చేనమ్మా వచ్చే" అని పరుగెత్తుకెళ్లిపోయాడు, జవాబు తోచని సుబ్బారావుగారు.

☆ ☆ ☆

"నువ్వు గొప్ప (రాజకీయ నాయకుడివీ, పెద్ద మినిష్టరువీ అవబోతున్నావు" అని మర్నాడు ఓ జ్యోతిష్కుడు (ముందుగా తెచ్చి ఉంచుకున్న) ఢంకా మీద దెబ్బకొట్టి చెప్పేవరకు ఆయన కోలుకోలేదు. ఆ తరువాత దినపత్రిక కొని చదివేసేవరకూ ఊరుకోలేదు. చదివేశాక అంతకన్నా ఊరుకోలేదు. రామనాథంగారిని ఊదరగొట్టేశాడు.

"పేపరు చదవడం చాలా అవసరమండీ" అన్నాడు, ఆయన్ని మరమ్మతు చేసే సత్సంకల్పంతో.

"మీరీ యింట దిగినప్పటినించి ఆ ముక్క నేను చెబుతూ వచ్చానుగదా! ఇన్నాళ్లకి గుర్తించారన్నమాట!" అన్నారు రామనాథంగారు నవ్వుతూ.

సుబ్బారావుగారు బిక్కమొహం పెట్టబోతూ ఉండగా "నాన్నా, ఒక్కసారిలా రా" అని గావుకేక పెట్టింది సీత.

"నా తల్లే, మా ఇందిరే" అని మురిసిపోతూ పారిపోయారు సుబ్బారావుగారు.

"ఏవండోయ్ బావగారూ, కేసు పోయిందనను లెండిగాని, ఇందిరెవరూ? మీ పిల్లపేరు సీతగాదూ" అన్నారు రామనాథంగారు.

సుబ్బారావుగారు జవహర్‌లాల్ నెహ్రూ అంత ఎత్తుసాగి, అక్కణ్ణించి రామనాథంగారిని 'క్రేన్ షాట్ వ్యూ'లో చూపి, మందహాసం చేసి, మాట్లాడకుండా వెళ్లిపోయారు; తరువాత కథ తెరమీద చూడండన్న తరహాలో.

నిజానికాయన అంతవాడూ కావడం ఖరారని ఢంకా పట్టుకొచ్చిన జ్యోతిష్కుడు దానిమీద అదేపనిగా బాదుతూ చెప్పాడు.

పోలికలు కూడా బోలెడున్నాయన్నాడు. జవహర్‌లాల్‌కి తోడునీడ కుమార్తె ఇందిర ఒక్కర్తే. సుబ్బారావుగారికి సీత... కేవలం అదొక్కటే కారణంగా, ఈయన అమాంతం రేపొద్దున్న ప్రైమ్మినిష్టరు రాష్ట్రంలో అవుతాడట. అలా అవాలని ఆయన చెప్పాడు.

"ఎక్కడో అక్కడ ఎలాగో అలా ఓసారి మినిష్టరు అయి ఊరుకోండి. ఇంక ఫరవాలేదు. వన్స్ ఎ మినిస్టర్..." అని జ్యోతిష్కుడు అనేసరికి

"ఆల్వేజ్ ఎ మినిస్టర్" అని సుబ్బారావుగారు అందుకున్నారు ఠకీమని.

సుశిక్షితుడైన జ్యోతిష్కుడి శిష్యుడు, సకాలంలో తుమ్మాడు.

సుబ్బారావుగారే తక్షణం జయం అన్నారు.

"మీరు ఇవాళ్టినుంచే పేపరుకి చందా కట్టేసి రాజకీయాల గుట్టూ మట్టూ ఆకట్టుకోండి. ఈలోగా, అంతర్జాతీయ సమస్యలు – ప్రపంచ శాంతి లాంటివి – తేలికైనవి నాలుగైదు ఏరుకుని వాటి పరిష్కారానికి ప్లానులు ఆలోచించండి" అని నూరిపోసి, నూరు తీసుకు చక్కాపోయాడు జ్యోతిష్కుడు.

సుబ్బారావుగారు సమస్యల జాబితా ఓటి తయారుచేసి అట్టేపెట్టుకుని ఓరోజు పొద్దుటే హైదరాబాద్ బయల్దేరారు.

"అన్నట్లు మేష్టారూ, మీ జీతాలు పెంచే సమస్య ఓటుంది గదూ! అక్కడికెళ్ళాకనే చూస్తాలెండి" అన్నారు ఉద్ధరించే ఏర్పాటులో దర్జాగా.

"చిత్తం. మా సమస్య హైదరాబాదులో లేదండి. ఇందంబటే, మేష్టర్ల ఇళ్లల్లో వుంటుంది. ఏదో తీర్మానం గట్రా చేస్తున్నాం లెండి" అన్నారు రామనాథంగారు నవ్వుతూ.

"అమ్మమ్మమ్మ! అలాటి పిచ్చిపనులేం తొందరపడి చెయ్యకండి. వాళ్లు పుసుక్కుని లేదనేస్తారు. ఏదో నాలాటి వాడెళ్లి నిల్దీసి గట్టిగా కనుక్కోవాలిగాని... కనుక్కోవడం ఏముంది, మినిస్టరంటూ అవుతూనే..."

"ఎంతమాట! ఎంతమంది మినిష్టర్లు కాందే మా కష్టాలు గట్టెక్కాను! మా సంఘంలో చెబుతాలెండి. 'సుబ్బారావుగారు మంత్రి అయేదాకా మా జీతాలు పెంచొద్దు. వీలైతే తగ్గించండి' అన్న తీర్మానం చేస్తాం. మీ ముద్దు చెల్లుగాత. శుభం, వెళ్లిరండి."

"మళ్లీ ఇప్పట్లో రావడం పడదేమోనండి. అట్నించలా ఢిల్లీ వెళ్లొచ్చు. పేపర్లో చూస్తారుగా. నా భోగట్టా తెలుస్తూనే వుంటుంది."

"ఏమిటీ! మీరు పేపరుకూడా పెట్టిస్తున్నారన్నమాట... భేష్" అన్నారు రామనాథంగారు.

రైలు ఓ మైలుదూరం వెళ్లాక రామనాథంగారు మాటల్లో హేళన బోధపడింది సుబ్బారావుగారికి.

'హారి నీ... ఇందుకే నాకు మంట. చూస్తాగా, మీ జీతాలెలా పెరుగుతాయో?' అన్నాడు కిటికీలోంచి బయటకు కసిగా చూస్తూ.

☆ ☆ ☆

...దేశసేవ చేసి తీరతానని సుబ్బారావుగారు ఎంత పట్టుబట్టినా కుదిరింది కాదు. కావలిస్తే దేశమధ్యంలోనే ఉండి కావల్సినంత సేవ చెయ్యండిగాని, ఇక్కణ్ణించి చెయ్యడానికి వీలుపడదని చెప్పారు అక్కడివారు. ఉన్న మినిస్టర్లకే ఇళ్లు దొరక్క ఇబ్బంది పడుతున్నారన్నా రొకాయన.

"అ, దాందేముందండి? మనం ఇక్కడ ఉంటామా పెడతామా? ఉహూ... టూరు చేస్తూ ఉండడమేగా! ఊళ్లోవున్న రెండ్రోజులూ కావలిస్తే హోటల్లో ఉంటాంలెండి" అనిచూశారు సుబ్బారావుగారు.

"నీకు మరీ మతిపోతోంది నాన్నా. వాళ్లంతా వేళాకోళం చేస్తున్నారు. అదీగాక ఎలెక్షన్‌లో గెలిస్తేగాని మినిష్టరుగిరీ ఇవ్వరు" అంది సీత.

"అమ్మడూ, నీకు తెలీదూరుకో" అని కోప్పడ్డాడు సుబ్బారావుగారు.

అలా ఎలక్షనుకి నిలబడని వాళ్లని ఇదివరకు నామినేటెడ్ మినిష్టర్లుగా నిలబెట్టిన సందర్భాలూ, వివరాలూ ఆయన కంఠతా పట్టాడు. అవన్నీ కలసిరాకపోతే, చివరికి ఎలక్షనుకే నిలబడతాను అన్నాడు.

'దర్జాగా నిలబడండి' అన్నారుగాని దగ్గర్లో ఎలెక్షన్లు ఏమీ లేవాయె.

చివరికి విసుగెత్తి దేశసేవని ఐదేళ్లు వాయిదా వేసుకొని తిరుగు టపాలో ఇంటికొచ్చేశాడు సుబ్బారావుగారు సుతాసమేతుడై.

☆ ☆ ☆

"పోనీ, కనీసం డిప్యూటీ దేశసేవన్నా చేస్తాననకపోయారూ – అర్నెల్లుణ్ణిచ్చినా చాలనకపోయారూ" అన్నాడు రామనాథంగారు మర్నాడు ఉదయం సానుభూతి నభినయిస్తూ.

"అర్నెల్లు కాదు, అరు ఘడియలు కూడా..." అంటూ హఠాత్తుగా ఆగిపోయాడు సుబ్బారావుగారు. మూడు రోజులనాడు తను దేశసేవకోసం హైదరాబాద్ వెళ్తున్నప్పుడు రామనాథంగారు హేళన చేశాడన్న విషయం చటుక్కుని జ్ఞాపకం, అందుకని కోపం వచ్చాయి.

"ఇదుగో – ఏవండోయ్, మీరేమనుకుంటున్నారో ఏమిటో గాని మా పిల్లదాన్ని మీ గురునాథానికి చస్తే ఇవ్వను, ఆఁ" అన్నాడు.

"మేం ఎప్పుడూ అడిగినట్టు గుర్తులేదే" అని తడుముకోకుండా జవాబు విసిరిన రామనాథంగారు క్షణం తరువాత నాలిక్కరుచుకున్నాడు – ఎంతపనైపోయిందీ అని. సుబ్బారావుగారి మనసులో ఇలాంటి సదభిప్రాయం ఉన్నట్లు ఆయన కలలోకూడా అనుకోలేదు. గురునాథరావు సీతవంక గుడ్లు తేలవేసి చూడ్డం గమనించిన సమయాలలోమటుకు ఆయనకి రెండుమూడుసార్లు ఆ ఊహ తోచింది. సుబ్బారావుగారికి మనసులో అలాంటి సంకల్పం ఉందన్నమాట. ఇప్పుడాయన కోపంలో ఇంత చక్కగా దాన్ని ప్రకటించాడు. "ఏం లాభం!"

అప్పటికే, అవతల గదిలోంచి ఈ సంభాషణ వింటున్న గురునాథరావు గుండె గుభేలు మంది. అని, ఓసారి ఆగింది. ఆ తరువాత పనిచెయ్యడమో, ఆగిపోవడమో తేల్చుకోలేక తటపటాయించింది.

'ఏల బ్రతుకేల' అనే విషాదగీతం పాడవచ్చునని యజమానికి సూచించింది. కాని గురునాథరావుకి అలాటి పిచ్చివేషాలు గిట్టవు. సీతకి నచ్చవని భయం.

అనుకోకుండా పెద్దలాడుకున్న సరసం కాస్తా ఇలా బెడిసికొట్టింది. ఆ దెబ్బ తిన్నది పిన్నలు.

సుబ్బారావుగారు తిక్క కోపం కొద్దీ గబగబా వాకబు చేసేసి, మున్సిపల్ చైర్మన్ అయితీరాలనుకుంటున్న ఒకానొక గణపతిరావుగారిని వరించి, వారి కుమారుడికి సీత నివ్వ నిశ్చయించారు. అంతకుముందింకో ఇంజనీరు వినాయకరావుగార్ని చూసి ముచ్చటపడి సంబంధం ఖాయపరచబోయారు గాని, వారికి కుమారులు లేని వైనం ఆఖరు క్షణంలో తెలిసి విరమించారు.

తెలుగు సినిమా కథ చివరి భాగంలాగా, ఆయన ప్రయత్నాలూ, నిర్ణయాలూ, కార్యాలూ హడావుడిగా జరిగిపోయాయి. వారూ వీరూ చూచుకున్నారు. ముహూర్తాలూ పెట్టేసుకున్నారు.

ఇలాటివి గురునాథరావు ఖాతరు చెయ్యడుగాని, సీత పద్ధతి చూడటంతో అతనికి మతిపోయింది. చూడవచ్చిన పెళ్లికొడుకు లందరికీ వంకలు పెట్టి వచ్చిన దారినే పంపించేస్తుందనీ, ఈలోగా తను బియ్యేపాసై ఉద్యోగం సంపాదించి పెళ్లికి సిద్ధం కావచ్చుననీ అతని ఆశ.

కాని సీత అలాటి పనేం చెయ్యలేదు. ఔను అనలేదు, కాదనలేదు.

అక్కడితో గురునాథరావుకి సీతమీద ఆశ, జీవితంమీద ఆసక్తి తగ్గిపోయాయి. అశక్తుడి క్రోధం, దాని తరువాయి వాయ అయిన దుఃఖం పెల్లుబికాయి...

... ఉత్తర క్షణాల ఊళ్లో పెద్దల తలకాయలమీద కనబడని రాళ్లు వర్షించాయి. 'ఏమిటిది!' అని వాళ్లు ఆశ్చర్యపడ్డారుగాని –

"ఓ ప్రేమకథా! నీ దారి సదా అడ్డదిడ్డంగానే సాగిందిగదా. వెనుకటికి లైలామజ్నూ, దరిమిలానో ఆ వెనుకో రోమియో జూలియట్, ఇప్పుడు సీతా నేనూ... నాన్నలూ, మామయ్యలూ, సంఘం దళసరి గోడలూ ప్రేమికులని ఎంతో బాధపెడుతున్నాయిగదా!" అంటూ గురునాథరావు క్షుభిత హృదయం విసరిన శాపనార్థాంతారన్యాసాలే అలా రాళ్లయి నెత్తిన పడుతున్నాయని వాళ్లు పసిగట్టలేకపోయారు. ఒకరిద్దరికి తెలిసినా, ఆ ముక్క పైకి అంటే లాయరు సుబ్బారావుగారికి కోపం వస్తుంది, బాగుండదని, నోరు మూసుకూరుకున్నారు.

అలా కోపంగా శాపనార్థాలు గుప్పించడం అయిపోయిన తరువాత గురునాథరావుకి దుఃఖం, ఈ లోకంలో తక్షణం తన జీవితం 'అభావం' అయిపోవాలన్న సంకల్పం మరింత ఎక్కువ అయ్యాయి. ఈ స్థితిలో ఒంటరిగా ఉండటం మంచిది కాదని తోచి, మర్నాడు పొద్దుటే లేచి, తుకారాముణ్ణే వెతుక్కుంటూ బయల్దేరాడు. తుకారాం ఇప్పుడు రోడ్లవెంట తిరగడం లేదనీ, తుకారాం న్యూస్ సర్వీస్ ఆఫీసులోనే కూర్చుంటున్నాడనీ తెలిసింది.

వెళ్లగానే టెలిపతిరావు ఎదురయ్యాడు.

"హల్లో గుడ్‌మార్నింగ్, మీరు ఆత్మహత్య చేసుకోవాలనుకుంటున్నారు గదా. రైటే! నాక్కూడా వాదిమార్గాంతరం తోచలేదు. కానివ్వండి. విషయాలకు మంచి హెడ్డింగు పెట్టి మెడ్రాస్ పంపిస్తాను. 'ప్రముఖ ప్రేమికుడి ప్రపంచాంతర ప్రయాణం' అని" అన్నాడు టెలిపతిరావు.

గురునాథరావుకి చిరాకేసింది.

"నీ టెలిపతీ మండ" అని విసుక్కున్నాడు.

"మరేండి, నా పేరే టెలిపతిరావు. ఆ వేళ రాత్రి వచ్చింది నేనేలెండి... అరె, అలా కోపంగా చూస్తారేం - కొడతారా ఏమిటి కొంపతీసి" అంటూ అర్జెంటుగా పక్కగదిలోకెళ్లి తలుపేసుకున్నాడు టెలిపతిరావు.

☆ ☆ ☆

గురునాథరావు విచారంగా ఇంటికెళ్లి తన డైరీ తీసి సీత కథను చదువుకుంటూ కూర్చున్నాడు. క్రితంరోజు సాయంత్రం వరకూ జరిగిన సంఘటనలన్నీ చదివి ఆగాడు.

ఈ కథని ఎవరేనా సినిమా తీస్తే ఈ ఘట్టంలో హీరోచేత ఒకసారి నిట్టూర్పించి, డ్యూయెట్ మొదలెట్టించి, తొలి చరణం కాగానే, పక్కవాటాలో ఉండే హీరోయిన్ దగ్గరికి కెమెరాని పాన్ చేయిస్తారు. ఇక్కడొచ్చే చిక్కేమిటంటే సీతకి పాటరాదు. అయితే పాన్‌చేసిన కెమెరాని కొంచెం అసింటా జరిపితే అక్కడ, మంత్రి పదవి లభించలేదని మథనపడుతున్న లాయరు సుబ్బారావుగారు దొరుకుతారు. అయనా మంత్రిగిరితప్ప మరోటి గిట్టని ఏకలవ్యుడే కాబట్టి, ఈ ఘట్టంలో ఈ ఏకలవ్యద్వయంమీద డ్యూయెట్ చిత్రించవచ్చు. మంత్రిగిరికి సిద్ధపడ్డాడు గాబట్టి పాటవచ్చినా మానినా పాడిందికి వెనకాడ డాయన.

'సరే' బరువుగా నిట్టూర్చబోయాడు గురునాథరావు. కాని ఆ పనిని అరక్షణంలో ఇంకెవరో చేసిపెట్టారు.

"ఆశ్చర్యపడకు నేనేలే" అన్నాడు తుకారాం.

"దానికీ ఓపిక లేదు" అన్నాడు గురునాథరావు, వెనక్కి తిరిగి చూడకుండానే.

"మరేం ఫరవాలేదు. అదే వస్తుంది. సీతకి గణపతి రాయుడుగారి సంబంధం ఖరారైనందువల్ల, నీకా పిల్ల లభించడం కల్ల. గ్యారంటీ ఇస్తున్నాను... నేను తుకారాం న్యూస్ సర్వీస్ మానేసి తుకారాం గ్యారంటీ సర్వీసు పెట్టానులే" అన్నాడు తుకారాం నవ్వుతూ.

మతిపోయి ఏడుస్తున్నవాడికే, శ్రుతిచూసి మరీ కానిమ్మని యతి ప్రాసాదియుతమైన వాక్యంలో సలహా లివ్వటం, చూచేవాళ్లకు సరదాగా ఉంటుందిగాని, ఆ స్థితిలో ఉన్న గురునాథరావుకు కాదు. అందుకని అతనికి కోపం వచ్చింది. జుట్టు పీకేసుకోబోయి, అంతపనీ చేశాడు. నెప్పెట్టింది. పైగా క్రాఫింగు రేగిపోయింది.

"చూశావా, తొందరపాటు వలన కలుగు నష్టములు. ఇప్పుడు మళ్లీ పాపిడి తియ్యడం అరగంట పని" అన్నాడు తుకారాం దిక్కుమొహం పెట్టి, నవ్వడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

"కాదు, ఐదునిముషాల పని" అని గురునాథరావు చివాలున లేచి, చరచర సెలూనుకెళ్లి తిక్క కోపంలో గుండు చేయించుకొచ్చేశాడు.

రాగానే రామనాథంగారు, ఆయన భార్య కూడా మండిపడ్డారు గురునాథరావు గుండుచూసి. "మేం ఇద్దరం పోయామనుకున్నావా?" అన్నారు.

గురునాథరావు దిగాలు పడిపోయాడు. ఆ పోవడం పోవడం అలాగే మంచిదారిన పడిపోయి దారుణమైన శ్రద్ధతో పుస్తకాలు చదివెయ్యడం మొదలెట్టాడు. కొద్దిరోజుల్లోనే క్లాసులో వెనకబెంచీల వాళ్లంతా అతన్ని వెలేసి ముందరకి నెట్టేశారు. అందరూ అలా తరిమి కొట్టేసరికి గురునాథరావు చివరికి ముందు బెంచీల మంచి విద్యార్థుల్లో కలిసిపోయి వాళ్లని మించిపోయాడు. "ప్రతీ టెస్టులోను అతనే ఫస్టు" అని అందరూ ముక్కున వేలేసుకు చెప్పుకోసాగారు.

☆ ☆ ☆

ఇలా విపరీతమైన ఉపాఖ్యానాలతో గురునాథరావు ప్రఖ్యాతి విస్తరించింది. అక్కడినించి ఆడపిల్లల్ని కన్న తల్లితండ్రులు తమపిల్లనంటే తమ పిల్లని చేసుకోమంటూ గురునాథరావు తండ్రిని బ్రతిమాలసాగారు. కట్నాలు ఎంతైనా ఇస్తామన్నారు.

కాని గురునాథరావు ఏ ఒక్కపిల్లనీ కన్నెత్తి చూడలేదు. పన్నెత్తి పలకరించలేదు. అక్కడితో అతని గిరాకి మరింత పెరిగింది. అంతా ఆశ్చర్యపడిపోయారు. ఎంత ప్రేమైనా మరీ ఇంత ప్రేమా అని విస్తుపోయారు, గురునాథరావు 'ఏకలవ్య'డని తెలిసినవాళ్ళు.

తుకారాం ఓరోజు పొద్దున్నే గ్యారంటీ సర్వీసులో 'పెళ్ళిళ్ళ బ్యూరో' శాఖ పెట్టానన్నాడు. అని, పదిమంది ఫోటోలు పట్టుకొచ్చేసి చూపించాడు.

"అబ్బీ! ఈ పిల్లని చూడు: ఇంజనీరు. ఆస్తి పదెకరాలు. మేడ, కారు. ఈ బొమ్మ చూడు: గవర్నమెంటు సర్జను. రెండుకార్లు. పోనీ ఇది చూడు: పెద్ద బిజినెస్‌మాను. ఏకబిగిని పదిమంది ఆడపిల్లలికి పెళ్ళిచేసే ఆస్తీ, రెండు కార్లూ, రెండే కూతుళ్లూ ఉన్నాయి. ఇది రెండోది."

గురునాథరావు విసుక్కున్నాడు. "ఇంజనీరుల్నీ, డాక్టర్లనీ నేనెక్కడ చేసుకోనురా? బియ్యే కూడా కాను. అయినా కాకపోయినా సీతని తప్ప ఇంకోళ్ళని చేసుకోను" అన్నాడు.

తుకారాం జాలిపడ్డాడు. "ఇంజనీరూ, డాక్టరూ చేస్తున్నది అమ్మాయిలు కాదు, వాళ్ళ నాన్నలు. వాళ్ళప్రాభవం చెబుతున్నా. అదే ముఖ్యం అనుకున్నా. ఒక్కొక్కడూ ఓ డజనేసి అల్లుళ్ళకి జోడొందలు ఉద్యోగాలిప్పించగలడు. ఇదిగో ఈ చివరి బిజినెస్ ఆయన్ని, అదే ఆయన కూతుర్నిచేసుకుంటే ఇంకో లాభం ఉంది. లావుపాటి బావమరిది దొరుకుతాడు. ఎవర్నేనా తన్ని రమ్మంటే చితగ్గొట్టి చక్కా వస్తాడు."

"గెటౌట్" అన్నాడు గురునాథం.

"దానికేం మా భాగ్యం కాని, ఈ బొమ్మలుగల పన్నెండుమంది పెద్దలికీ కూడా మా తుకారాం గ్యారంటీ సర్వీసువారు గ్యారంటీలు రాసిచ్చేశారు గదా – తప్పక

నిన్నొప్పించ గలమని! ఇందులో ఏ ఒక్కర్ని నువ్వుకాదన్నా సరే, మా ఆఫీసుకి పేరు పోతుంది."

"ఘెరావ్" అన్నాడు గురునాథరావు ఉక్రోషంతో.

"అయితే, నీ విషాదగాథ ఎన్నాళ్ళు సాగేట్టు?" అన్నాడు తుకారాం చిన్నబుచ్చుకుని.

గురునాథరావు కోపం దిగమింగి కష్టంమీద చిరునవ్వు ప్రచురించాడు. "శిష్యా, ఇది అనంతం."

"నాన్సెన్స్! వల్లకాదు. నీ కథకి చప్పున పులిస్టాపు పెట్టించేసి, అది కాస్త రాసేసి, దాంతో తుకారాం స్టోరీ సిండికేటు ప్రారంభిస్తా, కాసుకో" - చక్కాపోయాడు తుకారాం.

☆ ☆ ☆

గురునాథరావు తండ్రి రామనాథంగారికి ఒళ్ళు మండిపోయింది కొడుకు వరసచూసి. "ఏదో సంబంధం ఖాయపరిచి తీరాల్సిందే" అన్నాడు కారాలు నూరుతూ.

గురునాథరావు అప్పటికే పిల్లి అయిపోయి తన గదిలోకెళ్ళి తల్లి ద్వారా తండ్రికి మెల్లిగా తన ఊహ చెప్పించాడు.

"కల్ల" అన్నారు రామనాథంగారు, గంభీరంగా కిటికీ అవతలికి చూస్తూ.

"అదే బావుందండీ! ఇదేం సినిమా అనుకున్నారుటండీ, అలా ఒక్క ముక్కలో తేల్చేసి, అటెటో చూస్తారు? నూరేళ్ళ బతుకు. కుర్రవెధవ భయపడుతున్నాడు! పిల్చి కనుక్కోండి సరిగ్గా" అందావిడ.

పిల్చి కనుక్కున్నాడు రామనాథంగారు.

సిగ్గుపడుతూ 'ఔను!' అన్నాడు గురునాథరావు.

"మరి సీతకి ఇష్టమేనా?" అన్నాడు తండ్రి.

గురునాథరావు చాలాసేపు జవాబు యివ్వలేదు. ఆనక తల్లి వంకచూసి, తల వంచుకుని 'తెలీదు' అన్నాడు మెల్లిగా.

రామనాథంగారు పగలబడి నవ్వారు. "ఏమి ప్రయోజకుడవిరా నా తండ్రీ!" అంటూ.

"నా వెర్రినాన్నా! ఎలా బ్రతుకుతావురా నోట నాలుక లేనివాడివి!" అని ఊహు ఇదై పోయింది వాళ్ళమ్మ.

"అదే, ఆ సీతే తగును వీడికి. ఇన్నాళ్ళూ ఆ తిక్కముండా తండ్రిని పెంచుకొస్తోంది గదా, ఇంక ఈ వెర్రిబాగుల మొగుణ్ణి కూడా సాకుతుంది. ఆ సుబ్బారావుగారు ఏమంటారో చూడాలి మరి."

"సీత కిష్టమే లెండి. ఒకటి రెండుసార్లు కదలేసి చూశాను" అందాయన భార్య.

గురునాథరావు బుర్ర గిర్రున తిరిగిపోయింది. సిగ్గుపడుతూ గదిలోకి పరుగెత్తి "హాయిగా - హా" అనే పాట పాడబోయి వరస కుదరక మానేశాడు.

"జడ్డి వెధవ" అన్నాడు రామనాథంగారు నవ్వుకుంటూ.

☆ ☆ ☆

ఆయన బళ్ళో కెళ్ళబోతూ వుండగా తుకారాం రివ్వున పరిగెత్తుకొచ్చాడు.

"నమస్కారం అండి. నా పేరు తుకారాం, నేను గురువులు ఫ్రెండుని" అన్నాడు వినయంగా.

"గురువు లెవడోయ్?" అన్నారు రామనాథంగారు చిరాగ్గా.

"అదేమీ మీ అబ్బాయండి. ఐ మీన్ గురునాథం."

"ఏమిటా మీను మానూను. ఏం చదువుకున్నావు నువ్వు? ఒక్కవాక్యం సరిగ్గా మాట్లాడలేకపోతున్నావు. ఏం సంగతి?" అన్నారు రామనాథంగారు.

"మీరు కొంచెం గణపతిరావుగారింటికి రావాలండి. అక్కడ మీ సుబ్బారావుగారు, గణపతిరావుగారూ పోట్లాడుకుంటున్నారు. మిమ్మల్ని కేకేసుకు రమ్మన్నారండి...! అస లేమిటంటే–"

రామనాథంగారు సరాసరి గణపతిగారింటికి చరచర వెళ్ళారు. తుకారాం వెనకాలే వెళ్ళాడు.

"ఊఁ, ఏమిటి దెబ్బలాట?" అన్నారు రామనాథంగారు దారిలో.

"మరి నరసన్నగారొచ్చారు గదండీ మెడ్రాసునుంచి?"

"ఆయ నెవరు?"

"ఆయనా? డోళ్ళు వర్తకు డనుకుంటానండి."

"ఏమిటి? డోళ్ళా!"

"మరేండి, డోళ్లు. పెళ్ళికి వాయిస్తారూ? అవీ. ఆయన అస్తమానం డొక్క చీల్చి డోలుకడతా నంటాడుగా. మరి అలా కట్టిన డోళ్ళు అమ్ముకుంటాడని నా అభిప్రాయం."

"నీ అభిప్రాయా లొదిలేసి సంగతి చెప్పవోయ్" అన్నారు రామనాథంగారు.

"అదేమిటండీ! నాకూ రాజకీయాలు తెలుసు. నేను పొలిటికల్ వాణ్ణే."

"అందుకే... సర్లే. తరువాత?"

తరువాతే కథ అడ్డం తిరిగింది. నరసన్న గారొచ్చే వరకూ గణపతిరావుగారూ, సుబ్బారావుగారు ఇల సాటిలేని నేస్తాల్లా మునిసిపల్ ఎలెక్షనుకు సన్నాహాలు చేస్తున్నారు. చైర్మను గిరీకి పోటీ చేస్తున్న రెండో ఆసామి కట్టుదిట్టంగా 'ధనర్ధారి'యై ఎన్నికల సమర రంగంలో దిగాడని తెలిసి గణపతిరావుగారు కాస్త బెదిరారు. ఎందుకేనా మంచిదని మెడ్రాసు నుంచి నరసన్నగారిని పిలిపించారు. ఆయన ఎసెంబ్లీకి పోటీచేసి ఓడిన వ్యక్తి. గెలిచి ఉంటే మినిష్టరై పోయేవాడు. అందుకని ఆయన చెబితే జనం వింటారని గణపతిగారు ఆశపడి రమ్మన్నారు.

తీరా నరసన్నగా రొచ్చాక ఆయనతో సుబ్బారావుగారికి జోస్తీ ఎక్కువైపోయింది. ఆ నరసన్నగారు అవబోయిన మినిష్టరు. తనేమో అవబోయే మినిష్టరు. ఎలాగేనా ఇద్దరూ ఒక ఫాయావాళ్ళవుతారు. ఆ ముక్క నరసన్నగారే అన్నారు.

సుబ్బారావుగారు పొంగిపోయారు.

ఈ 'మినిష్టర్ల' సరసాలకి గణపతిరావు తట్టుకోలేక పోతున్నాడు.

బియ్యే పరీక్ష తప్పినవాడి దృష్టిలో స్కూలు ఫైనలు పరీక్షలంత లోకువగా కనబడింది, నరసన్నగారికి మునిసిపల్ ఎలక్షన్.

"ఇదీ ఓ ఎన్నికేనా! ఈ పాటిదానికి సాయాలూ ప్రచారాలూ ఎందుకూ? నేనో చిన్న చీటీ రాస్తాను, దాన్ని అచ్చుకొట్టించి పంచిపెట్టేస్తే చాలు" అన్నాడాయన.

"మరే ఇంతోటి ఎలక్షనుకి అంతకన్న ఖర్చు దండుగ" అన్నాడు సుబ్బారావుగారు హుషారుగా.

గణపతిగారికి ఒళ్ళు మండిపోయింది. "ఏమిటండీ మీ హేళన, ఉఖిలా నిన్నటినుంచి మిడిసి పడిపోతున్నారు. చేవ ఉంటే గెలవండి చూద్దాం. లోకువగా మాటాడినట్టుకాదు" అన్నారు విసురుగా.

సుబ్బారావుగారు తెల్లబోయి నిర్జీవంగా నవ్వుతూ నరసన్నగారివంక చూశాడు.

ఆయన పేపరులో దాక్కుని తెగ చదివేస్తున్నాడు.

"ఆయనవంక చూస్తారెందుకు? ఆయనా ఓ రాయి విసుర్తాడనా? విసిర్నా ఆయనకైతే చెల్లింది. చెల్లినా అలా విసరడు. ఆయన మిత్రుడు; మీరు కాబోయిన బంధువులు. అదే తేడా" అన్నాడు గణపతిగారు.

కథ ఈ ఘట్టంలో ఉండగా చూడవచ్చిన తుకారాం అదను చూచి "సుబ్బారావుగారు దేవుడంటి మనిషండీ, ఆయన్ని నిష్కారణంగా మాటలనకండి" అనేసి పరుగెత్తుకు చక్కాపోయాడు, రామనాథంగారిని కేకేసుకు రావడానికి.

☆ ☆ ☆

రామనాథంగారు సావిట్లో అడుగు పెట్టేసరికి "ఇలాటి వాడికి నేను చచ్చినా నా పిల్లనివ్వను" అంటున్నారు సుబ్బారావుగారు.

"మీరిస్తే చేసుకునేవాడెవడు? మా పిల్లాడికి సవాలక్ష సంబంధాలొస్తున్నాయి" అంటున్నారు గణపతిరావుగారు.

నరసన్నగారు నవ్వుతూ చుట్టతీసి అగ్గిపెట్టెకోసం వెతుక్కుంటున్నారు.

తుకారాం చటుక్కున గుమ్మందాటి పూలమొక్కలు దగ్గరున్న పచ్చ గడ్డిపరకలు నాలుగు తెచ్చి గణపతిరావుగారికీ, సుబ్బారావుగారికీ మధ్యన పడవేశాడు.

అది భగ్గుమంది.

నరసన్నగారు గబుక్కునలేచి, ఆ మంటలో చుట్టముట్టించి పొగ పీల్చారు తృప్తిగా.

"అదే పొయిలెండి సుబ్బారావుగారు! మా గణపతిగారబ్బాయికి పిల్లని మీరివ్వకపోతే నేనిస్తాను. ఏమంటారు బావగారూ?" అన్నాడు వెటకారంగా నవ్వుతూ.

"శుభం" అన్నారు గణపతిగారు.

"బావగారూ, ఇంక మనం ఇంటికెళదాం రండి. ఇక్కడేం పని?" అని సుబ్బారావుగారి భుజంమీద చెయ్యేసి ఇవతలికి తీసుకొచ్చారు. అంతవరకూ మాట్లాడకుండా నిల్చున్న రామనాథంగారు.

"సుబ్బారావుగారూ, మీరు అర్జెంటుగా మీ సీతమ్మకి పెళ్ళి చేసేస్తే మీ మాజీ బావగారికి చెప్పుదెబ్బ కొట్టినట్టవుతుందండి" అన్నాడు తుకారాం.

రామనాథంగారు 'ష్' అన్నారు. కోపం రెచ్చగొట్టి ఆ మైకంలో వుండగా వాగ్దానాలు పుచ్చుకోడం ఆయనకి సుతరామూ యిష్టం లేకపోయింది.

నిశ్శబ్దంగా ఇంటికెళ్ళారు.

అక్కడ కూచుని సుబ్బారావుగారు, మంచినీళ్ళుతాగి తేరుకున్నాక, కర్తవ్యం ఏమిటన్నారు విచారంగా.

"కర్తవ్యం మీ వంటివారికి నేనా చెప్పేది? తాపీగా ఆలోచించండి" అన్నాడు రామనాథంగారు లాలనగా.

సుబ్బారావుగారు ప్రసన్నులయ్యారు. "అహ— అసలు చెబుదురూ" అన్నారు.

రామనాథంగారు చిన్న పొడిదగ్గు దగ్గి ఉపక్రమించారు:

"మంత్రి కాబోయేముందు మంచిపని చెయ్యాలన్నారు. మా అబ్బాయి మీ పిల్లని చేసుకుంటానని పట్టుబట్టి ఇంకెన్ని సంబంధా లొచ్చినా తిరగ్గొడుతున్నాడు. మీ సీతమ్మకీ ఇష్టమేటఙ ఇక మా మాట అంటారా – చెప్పే దేముంది? మీ వంటివారితో వియ్యం... మరి మీరు శాంక్షన్ చెయ్యడమే తరువాయి" అన్నారు తాపీగా.

సుబ్బారావుగారు చుట్టూ పరకాయించి చూశారు. గది గుమ్మానికి చేరబడి రామనాథంగారి భార్య నించుంది.

"అవు నన్నగారు -- ఊఁ అనండి" అందామె.

సీత వెనకాల నిల్చుంది -- తనవేపే చూస్తూ. కొంచెం ఆసింటా తుకారాం నిలబడి ఆత్రుతగా చూస్తున్నాడు.

సుబ్బారావుగారు గంభీరంగా మొహంపెట్టి ఆలోచించారు. చుట్టూ పరకాయించారు.

"అప్లికెంటు ఏడీ?" అన్నారు.

"అబ్బాయ్, ఇలా రా" అని రామనాథంగారు కేకేశారు.

గురునాథం వచ్చాడు, మెల్లిగా.

"ఏవోఁయ్, మా పిల్లని చేస్కోవా లనుకుంటున్నావా?" అన్నారు సుబ్బారావుగారు.

"మరేనండి" అన్నాడు గుర్నాథం, మెల్లగా.

"ఏమే సీతా నచ్చాడా?"

సీత నవ్వింది; ప్రేమించినవాడిని పెళ్ళాడబోయే పిల్లలా.

"శుభం. శాంక్షనై పోయింది. పెళ్ళి ముహూర్తం పెట్టించండి బావగారూ" అన్నారు సుబ్బారావుగారు.

అందరి మొహాలూ వికసించాయి ఆనందంతో.

హీరో గుర్నాథరావు ముఖారవిందం కాస్త తటపటాయిస్తోంది.

ఏమిట్రా అన్నారు రామనాథంగారు.

"గు... గుండు... కొ... కొంచెం ఆగి ము... ముహూర్తం" అన్నాడు గుర్నాథం గుటకలు మింగుతూ.

"హారి నీ... గుండు కూడా బెంగే?... వెధవ గ్రాఫింగు -- ఇట్టే పెరుగుతుంది -- భయపడకు. మీ నాన్న జీతం అనుకున్నావేమిటి, ఒకంతట పెరక్కపోడానికి!" అన్నారు సుబ్బారావుగారు ఫెళఫెళా నవ్వుతూ.

"-- లేకపోతే నీ మావగారి అదృష్టం అనుకున్నావా?" అని రామనాథంగారు అందుకోబోయారు గాని,... కో లేదు. తమాయించుకున్నారు.

☆ ☆ ☆

పెళ్ళి మర్నాడు రాత్రి గురునాథరావు సీతకి తన డైరీ వినిపించి తను పడ్డ వేదనని వివరించాడు.

"సీతా, నీ కోసం ఎన్ని సంబంధా లొదిలేశానో చూశావా? మీ నాన్నగారు మంత్రి పదవికోసం ఉద్యోగాలూ, ప్రాక్టీసూ వదిలేసినట్టు! ఎటొచ్చీ నేను సాధించాను, ఆయన ఇంకా లేదు. సాధిస్తారనుకో."

"ఈ ముక్క నా దగ్గరంటే అన్నారుగానీ మా నాన్న దగ్గరంటే జాగ్రత్త. ఆయన సుబ్బరంగా ప్రాక్టీసు చేద్దామని నిశ్చయించుకున్నారు" అంది సీత నవ్వుతూ.

☆ ☆ ☆

'పది' -- అంది గదిలో గడియారం.

'మరేస్మీ' అంది సుబ్బారావుగారింటి గడియారం ప్రతిధ్వని.

★ ★ ★